

Smärta, funktion, livskvalité och fysisk aktivitetsnivå hos personer med tibiofemoralleds- och patellofemoralledsartros - en tvärsnittsstudie

Frida Torstensson*, Maria Andersson**, Carina Thorstensson***.

*Ortopediska kliniken SUS Malmö, **FoU Centrum Spenshult Oskarström, ***Sahlgrenska Akademin Göteborg.

Introduktion.

Artros är en av de vanligaste orsakerna till knäsmärta och funktionsnedsättning i befolkningen. Det saknas kunskap om hur artros i tibiofemoralleden (TF) och patellofemoralleden (PF) påverkar symtom och funktion. Syftet med den aktuella studien är att studera om det förekommer en skillnad i smärta, symtom, funktion, hälsorelaterad livskvalité samt fysisk aktivitetsnivå mellan personer med röntgenverifierad TF artros och PF artros.

Metod/Material.

121 personer (45% kvinnor) från en pågående kohortstudie ur befolkningen som vid inklusion hade långvarig knäsmärta (1), medelålder 64,5 år. TF artros motsvaras av en ledspringa (JSW) < 3mm och PF artros < 5 mm på röntgen. Smärta, funktion och livskvalité skattades med Knee injury and Osteoarthritis Outcome Score (KOOS) och EQ-5D. Fysisk aktivitetsnivå skattades som andel patienter som uppnådde minst 150 aktivitetsminuter per vecka med minst måttlig intensitet.

Resultat.

41% av patienterna hade inte artros enligt JSW (ej OA), 15% hade TF artros (TF), 33% PF artros (PF) och 11% hade artros i både TF och PF (TF+PF). Gruppen TF+PF rapporterade signifikant mer smärta, sämre knäfunktion samt sämre hälsorelaterad livskvalité än övriga grupper. Bäst hälsorelaterad livskvalité rapporterade gruppen PF ($p=0,001$). Fysisk aktivitetsnivå var störst i gruppen PF (90 %) och minst bland ej OA (70%) ($p=0,128$).

Konklusion.

PF artros är vanligt förekommande. Personer med samtidig TF och PF artros upplever mer symtom och sämre hälsorelaterad livskvalitet. Vidare studier bör genomföras för att identifiera prognostiska faktorer för artrosutveckling och preventiva åtgärder bör sättas in i ett tidigt skede för att undvika försämring av symtom, funktion och livskvalitet.

Referens.

1. Petersson IF, Boegård T, Saxne T, Silman AJ, Svensson B. Radiographic osteoarthritis of the knee classified by the Ahlbäck and Kellgren & Lawrence systems for the tibiofemoral joint in people aged 35–54 years with chronic knee pain. *Rheumatic Diseases*. 1997;56:493–496.